

Fase I: Het implementeren van een op ISO 14001 gebaseerd milieumanagementsysteem

Hoe gaan we het best van start met ISO 14001?

In de komende pagina's kijken we naar een methode om een milieumanagementsysteem op te zetten dat is gebaseerd op de ISO 14001. Hiervoor hanteren we een stappenplan dat is opgebouwd uit zeven stappen. Op deze pagina beginnen we met de eerste stap: informatie inwinnen.

Er is een aantal stappen dat een organisatie heeft te zetten voor men kan stellen dat men over een adequaat milieumanagementsysteem beschikt. De eerste van al die stappen is dat men zich van tevoren goed informeert of laat informeren. De daarop volgende stappen 'dicteert' de norm als het ware zelf.

Kijkend naar de structuur van ISO 14001 zien we dat de eerste drie paragrafen van de norm zich met 'algemene' zaken bezighouden. Het betreft daar het onderwerp en het toepassingsgebied, het gaat over normatieve verwijzingen en ook wordt er ingegaan op termen en definities. Maar vervolgens komen we aan paragraaf 4. Deze paragraaf is opgesplitst in zes sub-paragrafen, namelijk:

- 4.1 Algemene eisen te stellen aan het milieumanagementsysteem
- 4.2 Milieubeleid
- 4.3 Planning
- 4.4 Implementatie en uitvoering
- 4.5 Meten en vervolgmaatregelen
- 4.6 Beoordelen effectiviteit milieumanagementsysteem

ISO 14001 ingericht met Deming-cirkel

Het gaat er dus om dat de eisen 4.2 tot en met 4.6 op de één of andere manier zichtbaar worden gemaakt, zodat het binnen de onderneming duidelijk wordt waarop gestuurd kan worden.

Daarom is — net als bij een kwaliteitsmanagementsysteem

— ISO 14001 ingericht op basis van de Deming-cirkel (of PDCA-cirkel). Kijkt u maar: vanuit het beleid (eis 4.2) worden concrete, meetbare plannen gemaakt (eis 4.3). Deze plannen worden geïmplementeerd (eis 4.5). Vervolgens dient er — indien en waar nodig — te worden bijgestuurd. Tenslotte dient de leiding, zo vaak zij dit nodig acht, vast te stellen of het milieumanagementsysteem ook daadwerkelijk effectief is (eis 4.6).

Een goed begin is het halve werk

Terug naar die eerste stap. Daartoe kunnen we een aantal punten opnoemen. Als eerste adviseren wij u de norm aan te schaffen. Bedenk daarbij dat de ISO 14000-reeks in totaal uit een groot aantal publicaties (o.m. richtlijnen) bestaat. Zie voor een opsomming van de meest relevante daarvan het kader op deze pagina. Wellicht dat u daarin ook iets vindt wat u verder kan helpen. De normen zijn verkrijgbaar via de NEN (www.nen.nl). Daarnaast is er wel het één en ander gepubliceerd over ISO 14001 in tijdschriften, maar ook in enkele boeken die elders in deze publicatie worden genoemd. Overweeg ook of het wellicht zinnig is dat u en/of één of meer van uw mensen een training volgt op het vlak van het opzetten van een milieumanagementsysteem.

Adviesorganisaties, certificeerders en ook de NEN verzorgen hiertoe trainingen, workshops en seminars.

U dient ook zorgvuldig te over-

Wat hoort er allemaal bij de ISO 14000-serie?

De ISO 14000-serie bestaat uit een groot aantal normen en richtlijnen. En nog regelmatig komen er documenten bij. Hieronder treft u een opsomming van de meest relevante normen en richtlijnen aan waarbij onder meer DIS-versies (versies die nog in ontwikkeling zijn) nog zijn weggelaten.

- **NEN-EN-ISO 14001:2004**
Milieumanagementsystemen - Eisen en richtlijnen voor gebruik
- **NEN-ISO 14004:2004**
Milieumanagementsystemen - Algemene richtlijnen voor de principes, systemen en ondersteunende technieken
- **NEN-ISO 14015:2001**
Milieumanagement - Milieubeoordeling van locaties en organisaties (EASO)
- **NEN-EN-ISO 14031:1999**
Milieumanagement - Bepaling van milieuprestaties - Leidraad
- **NPR-ISO/TR 14032:2002**
Milieuzorg - Voorbeelden van evaluatie van milieuprestaties (EPE)
- **NEN-EN-ISO 14040:1998**
Milieumanagement - Levenscyclusanalyse - Principes en raamwerk
- **NEN-EN-ISO 14041:1998**
Milieumanagement - Levenscyclusanalyse - Vaststelling van het doel en de reikwijdte en uitvoering van de inventarisatie
- **NEN-EN-ISO 14042:2000**
Milieumanagement - Levenscyclusanalyse - Levenscyclus-effectanalyse
- **NEN-EN-ISO 14043:2000**
Milieumanagement - Levenscyclusanalyse - Levenscyclusinterpretatie
- **NEN-ISO 14050:2002**
Milieumanagement - Verklarende woordenlijst
- **ISO/TR 14061:1998**
Informatie om bosbouworganisaties te ondersteunen bij het gebruik van de milieumanagementsysteemnormen ISO 14001 en ISO 14004
- **NPR-ISO/TR 14062:2002**
Milieumanagement - Integratie van milieu-aspecten in ontwerp en ontwikkeling van producten
- **NEN-EN-ISO 19011:2002**
Richtlijnen voor het uitvoeren van kwaliteits- en/of milieumanagementsysteemaudits

wegen of u externe hulp wilt inschakelen. Adviseurs die zich op dit vlak hebben gespecialiseerd zijn er genoeg en zij hebben de ervaring om valkuilen

e.d. te ontwijken. Of u uw milieumanagementsysteem uiteindelijk wilt laten certificeren is iets wat u nu, maar ook later nog kunt beslissen.